

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620202757
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4620202757.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Lenky Halmešovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený B. práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. č. XX a Z. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. - L. č. XXXX/X B, prechodne bytom I., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/168/2020-18, zo dňa 30. októbra 2020, takto

rozhodol:

Odvolačí súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka mal. dieťaťa sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 23.10.2020 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží otcovi dieťaťa povinnosť okamžite odovzdať maloletého S. do osobnej starostlivosti matky. Návrh odôvodnila tým, že z jej vzťahu s Z. I. sa narodil mal. S. nar. XX.XX.XXXX a mal. E. nar. XX.XX.XXXX. Spolužitie s otcom detí bolo problémové, obidvaja sú rozvedení, z predošlých vzťahov majú každý ďalšie dieťa, otec má 12-ročného syna O. I., zvereného matke S. I., a ona má z rozvedeného manželstva maloletú Z., nar. XX.XX.XXXX, ktorá žije s ňou. Pre nevhodné správanie sa partnera k nej a aj k deťom bola nútená odsťahovať sa s deťmi k svojim rodičom a dňa 29.06.2020 podala na políciu trestné oznámenie pre týranie, ktorá vec sa prejednáva na OR PZ Topoľčany pod ČVS:ORP-273/VYS-TO-2020. Uviedla, že s otcom mal. detí sa striedavo rozchádzali a obnovovali spolužitie. Maloletý S. bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 19P/23/2017 zo dňa 10.05.2017 zverený do osobnej starostlivosti otca a jej bola určená vyživovacia povinnosť v sume 30 eur mesačne a rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č.k.10P/137/2018 zo dňa 20.09.2018 bola mal. E. zverená do jej osobnej starostlivosti a otec bol zaviazaný na platenie výživného v sume 50 eur mesačne. Aj po týchto rozhodnutiach znovu dočasne obnovili spolužitie, avšak aktuálne spolu už zase nežijú, pretože v dôsledku správania sa otca voči nej a deťom bola nútená odsťahovať sa od neho k svojim rodičom. Dňa 14.07.2020 podala na Okresný súd Topoľčany návrh na zverenie mal. S. do svojej osobnej starostlivosti. Následne na ten istý súd podala dňa 03.08.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd otcovi zakázal styk s maloletými deťmi, avšak uznesením č.k. 10P/123/2020-21 zo dňa 10.08.2020 súd tento návrh zamietol. Situácia sa vyhrotila dňa 18.10.2020, kedy ju otec mal. detí zbil a to pred maloletými deťmi, privolala policajnú hliadku a bola ošetrovaná na pohotovosti v K.. Otec detí si nechal maloletého S. u seba a ona teraz nevie kde sa zdržiavajú a kde je syn, keď je otec v práci. Maloletý potrebuje chodiť do škôlky a byť v normálnom pokojnom prostredí, pričom bolo potrebné s ním ísť na kontrolu po kiahňach, čo z jej strany logicky nebolo možné. Poukázala na to, že otec požíva alkoholické nápoje a pod vplyvom alkoholu neovláda svoje správanie, je vulgárny a agresívny, preto sa domnieva, že maloletý S. je u otca ohrozený na živote, ale ona nemôže urobiť nič viac z dôvodu, že dieťa je stále právoplatným rozhodnutím súdu zverený otcovi. Napriek tomu, že od podania návrhu na zmenu zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti prešlo už niekoľko mesiacov,

neobdržala v tejto doposiaľ žiadne predvolanie a predpokladá, že konanie bude trvať dlhší čas, preto si myslí, že dovtedy je nutné dočasne upraviť pomery maloletého S. formou neodkladného opatrenia.

2. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením č. k. 10P/168/2020-18 zo dňa 30.10.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého S. I., nar. XX.XX.XXXX dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 2 ods. 2, § 360 ods. 1, § 361 ods. 1 § 366, § 367 ods. 1,2 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 §, § 326 ods. 1, 328 ods. 1 ods. 2 veta prvá, § 329 ods. 1, Civilného sporového poriadku, ako aj skutočnosťami zistenými z obsahu spisu. Z nich mal za preukázané, že v čase rozhodovania súdu bol maloletý S. už v opatere matky, preto bolo už bezpredmetné ukladať otcovi povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti matke tak, ako to matka v návrhu žiadala. Z doteraz zistených skutočností vyplynulo, že od odchodu matky zo spoločnej domácnosti zabezpečuje starostlivosť o maloletého S., ktorý je doposiaľ právoplatne rozsudkom súdu zverený do osobnej starostlivosti otca, v prevažnej miere matka dieťaťa. Rodičia sa na výkone rodičovských práv a povinností k mal. S. dohodli len čiastočne a aj táto dohoda je problematická, nakoľko otec nedodržiava dohody o vrátení dieťaťa matke po ukončení styku. Zo zabezpečených dôkazov vyplýva, že otec sa nevhodne správa voči matke mal. detí i voči deťom a je dôvodné predpokladať, že jeho správanie dokonca naplnilo znaky trestného činu. Na súde prebieha konanie vo veci samej o zmenu zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktoré bude ešte nejaký, teraz neodhadnuteľný čas trvať, preto podľa názoru súdu prvej inštancie je potrebné dočasne upraviť pomery mal. S. nariadením neodkladného opatrenia.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého, ktorý žiadal, aby odvolací súd návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol, alebo, keďže by chcel postupne prejsť na striedavú starostlivosť oboch detí v týždňových intervaloch, aby súd rozhodol tak, že maloletý S. I. sa zveruje do osobnej starostlivosti oboch rodičov, s tým, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý páry týždeň od nedele 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a matka každý nepárny týždeň od nedele 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Ďalej žiadal, aby maloletá E. I. bola zverená do starostlivosti oboch rodičov s tým, že obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. S. E. sa zveruje do osobnej starostlivosti otca každý páry týždeň od nedele od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a matka každý nepárny (v odvolaní chybne uvedené páry) týždeň od nedele 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Odovzdanie a preberanie maloletých detí sa bude uskutočňovať v mieste bydliska toho rodiča, u ktorého sa bude dieťa nachádzať. Výživné na deti sa neurčuje. Otec vo svojom odvolaní opisoval rôzne konfliktné situácie, ktoré medzi nimi vznikali a uviedol, že matka mal. detí ho účelovo očierňuje, aby jej bol ich syn zverený do osobnej starostlivosti, chce sa mu pomstiť cez deti. Bol z jej strany krivo obvinený z týrania blízkej a zverenej osoby preto, aby tým vrhla klamlivý obraz o ňom. O deti sa vzorne stará, nevie ako matka došla k názoru, že maloletý je ohrozený na zdraví a na živote. Matka klamlivo uvádza, že požíva alkoholické nápoje, ktoré požíval s mierou a tie neboli problémom ich nezhôd. Nikdy nechodil po pohostinstvách, je nefajčiar a rodinne založený. Dňa 25.06.2020 odišla matka maloletých detí z ich domácnosti a až dňa 29.06.2020 išla k lekárovi na účelové vyšetrenie, aby lekárskou správou mohla podať na neho trestné oznámenie. Vyšetrovatelke v Topoľčanoch všetko vysvetlil a nezistila žiadne týranie z jeho strany a ani nijaké inak nevhodné správanie, všetky obvinenia boli účelové. Matka klamlivo uvádza, že maloletého bije, ale opak je pravdou, matka často syna bila. Matka svojim nerozvážnym správaním vytvára konfliktné situácie a stresuje deti. Po dohode s matkou jej platí na obe deti 160 eur. Aj napriek skutočnosti, že má maloletého syna zvereneho do osobnej starostlivosti, nikdy nechcel deti oddeliť od seba.

4. K odvolaniu sa písomne vyjadrila matka, ktorá uviedla, že syna chcela do osobnej starostlivosti z toho dôvodu, že otec sa o neho nestará tak ako by mal, deti necháva behať samé po dedine. V styku s deťmi otcovi nebráni, vždy dbala na to, aby boli deti s oboma rodičmi. Otec máva deti na víkendy, ale nikdy nedodrží termín odovzdávania detí do jej rúk, tak ako sa dohodli, ale až v pondelok, a aj to má výhovorky, že jej ich nedá a vždy sa ju snaží pourážať. Deti chodia od otca choré, slabo ich oblieka. Otec maloletého S. je obvinený z týrania blízkej osoby a zverenej osoby, pričom z jej strany nešlo o krivé obvinenie. Otec pije, niekedy necháva deti u mamy, aby mohol ísť do šenku. Matka maloletého ďalej uviedla, že i syn S. bol svedkom toho, keď ju jeho otec napadol.

5. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec maloletého, ktorý uviedol, že matka uvádza nepravdivé informácie a krivé vyjadrenia. Vždy mu záležalo na deťoch a preto sa o ne riadne stará a zaujíma. Matka mu bráni v styku s deťmi, chodí si do dvora jeho domu, kedy sa jej zachce, búcha mu na okná, stresuje obyvateľov jeho domácnosti, ako aj deti svojimi nepredvídateľnými návštevami. Matka uvádza, že je obvinený z týrania, ale to je výmysel, ktorý sa nezakladá na pravde a tiež tvrdí, že sa dohodli na starostlivosti o deti, čo tiež nie je pravda, matka sa tak sama rozhodla ale on s tým nesúhlasil. Maloletý syn mu hovoril, že mamina mu povedala, že ocino nemôže prísť, čo tiež nie je pravda, lebo jemu zase povedala, že deti sú choré. Uviedol, že žije so svojou priateľkou, ktorú si deti obľúbili. Dňa 11.09.2020 požiadal matku, aby mu dala deti na víkend, ale odmietala s tým, že syn nechce k nemu ísť a nechcela mu deti ani ukázať. V písomnom podaní zo dňa 04.01.2021 uviedol, že matka s ním nekomunikuje, odmieta mu podať o deťoch informácie, robí všetko preto, aby si deti získala na svoju stranu a jeho neprávom krivo očierňuje. Matka je nervovo labilná, vymýšľa si skutky, ktoré sa nestali, zneužíva svoje postavenie a sama určuje pravidlá styku alebo dokonca dohodnutý styk neumožňuje. Poukázal na to, že je potrebné upraviť výkon rodičovských práv a povinností a navrhol, aby rozsudkom súdu boli obe deti zverené do jeho osobnej starostlivosti, matka zaviazaná na výživné a upravený jej styk s deťmi.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP, § 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 CSP ako vecne správne potvrdil.

7. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti. Návrhom doručeným Okresnému súdu Topoľčany dňa 23.10.2020 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým mal súd otcovi nariadiť okamžite odovzdať maloletého S. do jej osobnej starostlivosti, čo v tom čase odôvodňovala tým, že po jej odchode zo spoločnej domácnosti si otec nechal maloletého u seba a ona nevie kde sa momentálne nachádzajú, ani či je otec v práci a kde v tom prípade nechal maloletého, pričom dieťa je u otca ohrozené na živote a zdraví. Matka maloletého dieťaťa podala dňa 14.07.2020 návrh na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S., ktorým sa domáha, aby súd zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal platením výživného vo výške 200 eur mesačne od 01.07.2020 a aby zvýšil výživovaciu povinnosť otca na maloletú E. na sumu 200 eur mesačne od 01.07.2020. Toto konanie vedené na Okresnom súde Topoľčany nie je ukončené. Dňa 29.06.2020 podala matka maloletého Matúša na Okresnú prokuratúru Topoľčany podnet na prešetrenie a dňa 21.07.2020 na políciu trestné oznámenie, v ktorom tvrdí, že ju otec detí dlhodobo týra, útočí na ňu slovné aj fyzicky. Konanie je vedené na OR PZ v Topoľčanoch, odbor kriminálnej polície pod ČVS:ORP-273/VYS-TO-2020. Z lekárskej správy, ktorú predložila matka maloletého S. vyplýva, že dňa 18.10.2020 bola vyšetrená v zdravotníckom zariadení z dôvodu zranenia, ktoré mali vzniknúť napadnutím a údermi do tváre a hrudníka bývalým partnerom Z. I.. ÚPSVaR Topoľčany vo svojej správe zo dňa 28.10.2020 uviedol, že vzhľadom na nehody rodičov a aktuálne prebiehajúce trestné stíhanie vo veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, je potrebné dočasne upraviť práva a povinnosti k dieťaťu, tak aby bolo zverené jednému rodičovi, pričom doporučuje návrhu matky vyhovieť, poukazujúc na to, že matka má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. deti. Súd prvej inštancie v predmetnom konaní nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého S. do osobnej starostlivosti matky, keď na základe zistených skutočností bolo preukázané, že rodičia sa na výkone rodičovských práv a povinností k maloletému S. dohodli len čiastočne a aj táto dohoda je medzi nimi problematická, pričom prebiehajúce konanie vo veci samej ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S. môže trvať určitú dobu, preto je dočasná úprava pomerov maloletého S. potrebná. Rozhodnutie napadol otec maloletého, pričom z obsahu jeho odvolania ako aj jeho ďalších písomných vyjadrení, v ktorých opisuje viaceré konfliktné situácie, ktoré údajne vyvolávala matka, popiera jej tvrdenia a označuje ich za klamlivé a účelové, vyplýva, že vyjadruje viac svoje stanovisko ku konaniu veci samej ako k nariadenému neodkladnému opatreniu, ktoré má iba dočasný charakter.

8. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách neodkladných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Civilný mimosporový poriadok v jeho tretej časti obsahuje úpravu niektorých ustanovení o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle ustanovení § 365 až 368 CMP je možné nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletého, výživného, osobnej starostlivosti maloletého a vo veci povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby bol maloletý odovzdaný do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Uvedené neodkladné opatrenie môže súd nariadiť na návrh aj bez návrhu.

12. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní otca maloletého S. dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne posúdil, keď mal za preukázané, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým maloletého S. dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti súd nie je viazaný návrhom, ale zisteným skutkovým stavom, z ktorého vyplynulo, že dôvody na nariadenie okamžitého odovzdania dieťaťa matke v čase rozhodovania súdu už neboli dané, čo však neznamená, že neboli dôvody na nariadenie iného vhodného neodkladného opatrenia. Odvolací súd poukazuje na to, že maloletý S. bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k.19P/23/2017 zo dňa 10.05.2017 právoplatne zverený do osobnej starostlivosti otca, avšak v dôsledku obnovenia spolužitia rodičov maloletého dieťaťa stratil svoju účinnosť. Rodičia dieťaťa v súčasnej dobe spolu nežijú a tak nemôžu v rámci spoločnej domácnosti poskytovať dieťaťu starostlivosť spoločne. Z dôvodu konfliktného vzťahu medzi rodičmi dieťaťa, pre ktorý nie je možné zabezpečiť bezproblémový výkon rodičovských práv a povinností k maloletému S. na základe dohody rodičov, ktorú by obaja rešpektovali a dodržiavali, považoval odvolací súd za nevyhnutné dočasne upraviť pomery maloletého S. a dočasne ho zveriť do osobnej starostlivosti jedného z rodičov.

13. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel na základe osvedčených skutočností k záveru, že otcove správanie či už voči maloletému alebo matke maloletého vykazuje známky nevhodnosti a neprimeranosti. Z predložených lekárskeho správ vyplýva, že matka utrpela viaceré zranenia, ktoré podľa vyjadrenia lekára mohli vzniknúť napadnutím inou osobou. Na základe trestného oznámenia matky maloletého prebieha trestné stíhanie pre zločin tyrania blízkej a zverenej osoby na OR PZ Topoľčany, vedené pod ČVS: ORP-273/VYS-TO-2020 a je v štádiu vyšetrovania. O tom, či sa otec dieťaťa dopustil protiprávneho konania, nebolo rozhodnuté, avšak je tu podozrenie z páchania fyzického násillia. V odvolaní otec síce popiera tvrdenia matky o jeho agresívnom a násilníckom správaní, ktoré označuje za klamstvo, avšak toto tvrdenie žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátil, preto súd jeho odvolanie nepovažoval za dôvodné. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní správne prihliadal k faktickej starostlivosti o maloletého, ktorú vykonáva matka, ako aj na stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal šetrenie pomerov a doporučil zveriť dieťaťu do dočasnej osobnej starostlivosti matke. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých je vždy nevyhnutné prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, preto odvolací súd považuje za správne, že za daného skutkového stavu, z ktorého nepochybne vyplýva potreba bezodkladnej úpravy pomerov v zmysle § 325 ods.1 CSP, bolo maloleté dieťa neodkladným opatrením zverené do osobnej starostlivosti matke.

14. Odvolací súd poukazuje na to, nariadené neodkladné opatrenie má iba dočasný charakter, nakoľko vo veci starostlivosti o maloletého S., prebieha na základe návrhu matky, ktorá sa domáha zverenia maloletého S. do svojej starostlivosti, konanie, v rámci ktorého sa bude súd zaoberať stanoviskom oboch rodičov ako aj návrhmi otca, ktorý zrejme preferuje striedavú starostlivosť, pričom vo veci samej rozhodne až po vykonaní náležitých dokazovaní a ustálení skutkového stavu potrebného pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie, ktoré bude rešpektovať predovšetkým záujem maloletého dieťaťa.

15. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

16. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerov hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).